

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/615,Kolejne-spotkanie-w-ramach-przegladu-filmowego-Co-Ty-wiesz-o-PRL-Gdansk-25-listo.html>
10.04.2026, 09:33

Kolejne spotkanie w ramach przeglądu filmowego „Co Ty wiesz o PRL?” - Gdańsk, 25 listopada 2004 r.

Dnia 25 listopada 2004 r. w Kinie „Kameralnym” w Gdańsku odbyła się kolejna projekcja filmowa z cyklu „Młodzi w PRL” organizowana w ramach Przeglądu Filmowego „Co TY wiesz o PRL?!”. Tematem przewodnim był Grudzień 70. Gośćmi spotkania byli państwo Joanna i Andrzej Gwiazdowie.

Młodzież licealna Trójmiasta obejrzała film „Skarga” - debiut reżyserski znanego operatora Jerzego Wójcika, będący przypomnieniem tragicznych wydarzeń i hołdem złożonym poległym.

Oparty na faktach film pokazuje tragedię, która wydarzyła się w grudniu 1970 roku w czasie masakry robotników na Wybrzeżu. 18 grudnia 1970 roku, w drodze do szkoły, zostaje zabity szesnastoletni uczeń Stefan Stawicki. Rodzice poszukują syna, wreszcie odnajdują jego zwłoki w jednym ze szpitali. Teraz muszą walczyć, aby wydano im ciało. Służba Bezpieczeństwa odmawia rodzicom prawa do pogrzebu, bo obawia się, że przerodziłby się w manifestację. Prośby i nalegania ze strony rodziny stają się pretekstem do kolejnych przesłuchań. Pewnej nocy funkcjonariusze ukradkiem wywlekają ich z domu, by mogli uczestniczyć w tajnym pogrzebie. Nieprawdziwy jest ksiądz i żałobnicy. Sfałszowana została również data śmierci chłopca - 24 grudnia 1970 r.

Przed projekcją filmu postać „Matki-Polki” przepełnionej bólem i rozpaczą po śmierci syna opisała filmoznawca Jolanta Szatkowska, stały współpracownik Przeglądów Filmowych IPN. W wystąpieniu odniosła się do tragedii starożytnej Antygony oraz pokoleń matek, żon, siostr mężczyzn poległych za wolność Polski. Krótki rys historyczny zwierający przyczyny i przebieg krwawej rozprawy władz komunistycznych z robotnikami przedstawił Kamil Rutecki, pracownik OBEP IPN w Gdańsku.

Andrzej Gwiazda jako świadek historii opisał wydarzenia z 15 grudnia 1970 r., kiedy to stoczniovcy wzburzeni aresztowaniem strajkujących usiłowali podpalić gmach KW PZPR w Gdańsku. Wspominał, jak podnioste uczucia wywołało zatknięcie biało-czerwonej flagi w jednym z okien budynku. Nieco później stoczniovcy zdobyli jeden z transporterów opancerzonych „Topas” i skierowali go w stronę tyraliery MO i ZOMO, która mimo to stała niewzruszona. Dopiero, gdy na szczycie wieżyczki pojazdu zadzierzgnięto biało-czerwony sztandar nastąpiła ich paniczna ucieczka.

Nawiązując bezpośrednio do prezentowanego filmu państwo Gwiazdowie podkreślili, iż totalitaryzm święci prawdziwe triumfy w chwili braku przekazu; odcięcia od informacji. Prawda w PRL była niedostępna i dlatego opozycja tak duży nacisk kładła na przełamanie

tego monopolu.